

Info FK-049r Fieu dal 1. d'avust

Betg mintga pluna da laina na dastga vegnir envidada il 1. d'avust

Per ils fieus dal 1. d'avust dastga vegnir duvrada mo laina natirala e betg tractada. Envidar mantuns cun laina veglia duvrada u schizunt cun rument è scumandà per lescha. L'uffizi chantunal per la natira e l'ambient tira endament las prescripziuns vertentas avant la festa naziunala svizra.

La festa naziunala svizra dal 1. d'avust n'è betg ina permissiun da far acziuns illegalas da dismesa sut tschiel avert. Igl è scumandà per lescha d'arder ruments – latiers tutga er laina veglia d'edifizis spazzads, da palettas, da chistas da lain, da mobiglia, da saivs e.u.v. – en il liber u en bris-chaders che n'èn betg adattads per quai. In tal cumportament ha per consequenza ina denuncia ed in chastis cun multa. Tar talas acziuns da combustiun arrivaran metals grevs cun il fim directamain en l'aria da respirar u restan enavos en la tschendra ubain en la terra. Ultra da quai vegnan delibe-radas substanzas nuschaivlas en l'aria che donnegeschan la sanadad, ch'èn toxicas e cancerogenas sco idrocarbons aroma-tics policiclics (PAK), dioxins e furans. Per persunas che sa trategnan en vischinanza da tals fieus vul quai dir ch'ellas respirechan senza savair grondas concentraziuns da substanzas nuschaivlas per la sanadad.

Laina veglia duvrada e rument tutgan en il stabiliment per arder ruments

Analisis en connex cun spazzadas d'edifizis han mussà che er laina veglia duvrada apparentamain betg tractada cun-tegna – cumpareglià cun il cuntegn natiral da laina dal gaud – metals grevs en ina concentraziun massivamain pli auta (fin ad 800 giadas pli auta). Tar laina veglia tractada visiblamain è vegnidas chattadas valurs anc blier pli grondas (concentraziuns fin a 50 000 giadas pli autas). Cumpareglià cun in stabiliment modern per arder ruments (SAR) producescha la combustiun illegala da rument passa milli giadas dapli dioxins e furans. Las autas temperaturas en ils implants da combustiun da las SAR d'ina vart e la procedura da plirs pass per nettegiar gas da chamin cun filters e catalisaturs da l'autra vart garanteschon che las limitas d'emissiun severas pon vegnir ademplitas.

Far correctamain in fieus dal 1. d'avust

Per fieus da festa sco quel dal 1. d'avust dastga vegnir duvrada mo laina natirala e bain setga, inclusiv la scorsa, la dascha u las puschas. Per ina combustiun uschè cumpletta e cun uschè pauc fim sco pussaivel èsi raschunaivel da sfender la laina radunda. In fieus da laina ch'è vegnì fatg correctamain duess arder senza fim visibel 15 minutas suenter ch'el è vegnì envidà. Quai po vegnir cuntanschì cun la metoda "envidar sura" resp. "envidar en direenziun dal fieus". Per envidar in fieus dal 1. d'avust u d'in fieus da gril na dovri nagina permissiun. Tut tenor la vischnanca ston fieus dal 1. d'avust u auters fieus da festa vegnir annunziads a l'autorità cumpetenta; mintgin è obligà da s'infurmar senza davart las regulaziuns che valan en sia vischnanca.

Permissiun per arder ruments verds è necessaria

Durant tut l'onn vala: Per arder ruments verds che resultan per exempel tar la tgira dad urs dal gaud u sche pastgiras d'alp u da chasa vegnan rumidas dovri ina permissiun. L'uffizi per la natira e l'ambient conceda sin dumonda las permis-siuns correspondentas, sche las premissas èn

ademplidas. La combustiun permessa è colliada cun cundiziuns, che stuessan vegnir observadas er cun envidar in fiu dal 1.d'avust.

Tge ston ins resguardar tar la combustiun permessa da ruments verds?

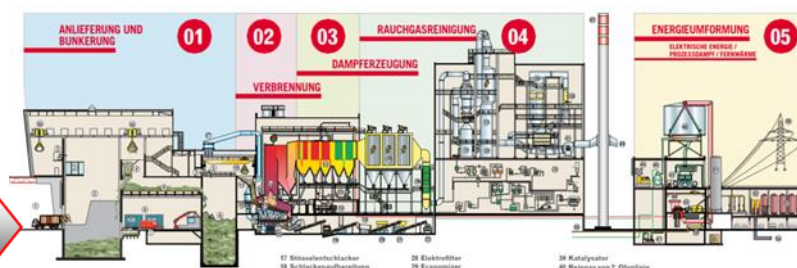
Per arder ruments verds sto vegnir inoltrà ordavant ina dumonda da permissiun; il formular correspondent sa chatta sin la pagina d'internet da l'uffizi chantunal per la natira e l'ambient:

www.anu.gr.ch sut "ANU aktuell" tar "Neuigkeiten des ANU" > Umgang mit Grünabfällen. La combustiun permessa è colliada cun las suandantas cundiziuns che ston da princip er vegnir resguardadas cun envidar fieus da festa sco il fiu dal 1. d'avust:

- **Tscherer in lieu adattà; laschar ina distanza da segirezza envers il gaud ed envers edifizis**
- **Plunar si la laina pir curt avant ch'ella duai vegnir envidada**
Metter in giatter enturn la pluna da laina, per che nagins animals pitschens na possian sa zuppar sut il mantun durant la notg e ston patir ina mort dolurusa, sche la pluna vegn envidada.
- **Betg arder ruments**
Material ch'è maschadà cun substanzas estras sco rument, laina restanta u laina veglia duvrada na dastga betg vegnir ars sut tschiel avert, mabain sto vegnir dismiss en in stabiliment per arder ruments u en in implant per arder laina duvrada.
- **Envidar correctamain il fiu**
Per cuntanscher svelt autas temperaturas duvra mo material sitg per envidar; envidar da surengiu e betg suten per terra; vesair www.fairfeuern.ch.
- **Betg duvra acceleraders da fiu sco benzin, ieli duvrà e.u.v.**
- **Evitar fieus brasclants**
Sfender laina radunda, betg duvra resgim u stalizzas.
- **Resguardar**
Betg Betg far fiu sch'igl exista in privel d'incendi dal gaud e da la cultura u sch'i sufla in vent ferm.
- **Mai laschar in fiu senza surveglianza**
Sch'il vent cumenza a suflar u mida direcziun, po in brastger tuttenina puspè cumenzar ad arder.

In tal mantun na dastga betg vegnir envidà. El cuntogna rument che tutga en in stabiliment per arder ruments (SAR).
[Funtauna: UNA]

SAR Trimmis, da la retschavida dal rument fin a la transformaziun en energia. La grondezza da l'implant per nettegiar gas da chamin (04) cumpareglia cun l'indriz da combustiun (02) mussa il sforz enorm a favur da l'ambient. Grazia a la tecnica la pli moderna vegnan sutpassadas cleramain las limitas da l'ordinaziun davart la protecziun da l'aria. [Funtauna: CVDRG Trimmis]

Infurmaziuns

Hans Michel, Amt für Natur und Umwelt, Feuerungskontrolle,
Tel. 081 257 29 94, E-Mail hans.michel@anu.gr.ch